

Posudek oponenta diplomové práce

Lucie Novotná: Pohřebiště lužických popelnicových polí v Jičíně. Diplomová práce. Ústav pro archeologii FF UK, Praha 2023. 61 stran textu, 87 Obr. (mapy a plány, grafy, terénní fotografie), 85 Tab. (plány a řezy nemovitých situací, kresby a fotografie movitých nálezů), 14 stran seznamu nálezových čísel a 39 stran alfanumerické deskripční tabulky.

Předložená diplomová práce shrnuje výsledky záchranného archeologického výzkumu z let 2019 – 2020, které provádělo Regionální muzeum a galerie v Jičíně pod vedením Radka Nováka a v závěrečné etapě pod dozorem Jiřího Ungera, terénní práce provedla firma Stratum. Při záchranné akci bylo mj. prozkoumáno celkem 26 hrobů z období popelnicových polí, které se staly základem této závěrečné práce.

Nyní se zaměříme na samotný text, strukturu a přílohové kapitoly. Je bohužel nutné konstatovat, že práce trpí mnoha nedostatky, které jsou dle mého názoru důsledkem spěchu s jejím včasným odevzdáním. A to je velká škoda, neboť TO jádro, které studentka představila je na velmi solidní úrovni a dokazuje znalosti a schopnosti adeptky na magisterský titul. Bohužel chyb, nedostatků, nedodělků, rozpracovaných a nedotažených témat je tolik, že ve svém důsledku výrazně ovlivnily výslednou známku, sic v textu je cítit vysoký potenciál, dobré znalosti a řemeslně provedená práce jak s textem, tak především s obrazovou přílohou.

Nejprve si představme to, co je v práci kvalitní. Jedná se především o pasáž na s. 12 – 13, která jasně a logicky definuje historicky daný problém s terminologií a tím i dlouhodobě přejímanou problematikou pozdního bronzu a počátku doby železné ve východních Čechách. Studentka se s tímto „dědictvím vypořádala“ velice dobře a jí nastíněné „vývody“ z literatury a jejich kompilace si zaslouží pochválit. Oceňuji rovněž kapitolu 3, která je na dobré úrovni znalostí a práce s literaturou. Ovšem poněkud „ve spěchu“ dělaná kapitola 3. 2. celkový dojem výrazně zhoršuje. Text zní povrchně, chtělo by to ještě více do hloubky.

Kapitola 2, tj. shrnutí přírodních podmínek, je vždy tak trochu Achilovou patou jakékoliv, ať již magisterské, nebo i bakalářské práce. Informace odrážejí v textu vždy stav současný, nereflktující to, jak krajina, vodstvo, klima fungovalo v daném období, kterým se práce zabývá. Tyto informace lze již u každého koutu naší vlasti zjistit na základě environmentálních dat a jsem naprosto přesvědčen, že na úrovni magisterské práce jsou již tyto informace v textu nutností. Ale abych nezůstal jen u kritiky, tak kapitoly 2. 2. a 2. 3. jsou sic stručné, ale naprosto výstižné a dle mého názoru dostačující. Tato část pak souvisí i s kapitolou 1. 2., zde zmiňuje pojem „lužická kultura“, kde mi osobně chybí jméno badatele Rudolfa Virchowa.

Poněkud rozpačitě působí na jedné straně tvrzení o provádění výzkumu „moderně“ (pozn. např. v závěru, ale v textu i na jiných místech), ovšem na druhou stranu se na s. 37 dozvíme, že cit.: „Detailní popis hrobů nelze předložit, protože při terénních pracích nebyl proveden podrobný popis vrstev jednotlivých objektů. Kresbnou dokumentací bylo formou skici zachyceno ve většině případů jen půdorysné uspořádání hrobové výbavy v hrobě.“ Za to autorka textu samozřejmě nemůže, sama nevedla ZAV, ovšem asi bych volil lépe slova a formulace, pokud se nejedná o výzkum z konce 19. století, což v tomto případě tak není.

Velice kladně hodnotím kapitolu 4. 3. 3. Zajímavá je absence kovů v hrobových celcích. Zaujme obsah pšenice a hrachu setého. O to víc překvapí, že studentka už dále s informacemi, které se díky výzkumu podařilo získat, nepracuje. Chybí mi detailní rozbor pohřebních zvyklostí – bylo analyzované dřevo součástí kremační hranice? Nebo se jednalo o zbytky z výplně hrobů, které nemají s pohřbem nic společného? Dynamika procesu pohřbívání chybí, rozbor celku a počtu nádob (samotný graf je hezký, ale co nám říká dále, co z něj vyplývá, jak data uchopit, jak vytěžit informace), kombinace s antropologií a celky + nálezy (ano, připouštím, že dat je málo, ale i tak je lze daleko lépe vyčerpát).

Archeologie totiž není věda jen o věcech, ale o člověku, prostředí, ve kterém žil, o jeho způsobech, chování. A hrobové celky nám mohou mnoho říci. Práce s archeologickými prameny musí být komplexní, nestačí provést rozbor, terminologii, zařadit daný typ, skupinu...z archeologických pramenů je nutné umět „číst“ co je za nimi skryto a co nám, sic jsou archeologické prameny němé, říkají o minulosti a člověku v ní. Adeptka na magisterský titul by tuto „vlastnost“ archeologické práce měla již mít alespoň trochu zažitou a pokusit se ji demonstrovat.

Charakter spěchu při dokončování práce je cítit i z nedodělaných, kvalitativně kolísavých kreseb obrázků jednotlivých keramických tvarů. Mnohde nevygumované popisky, jinde práce provedena v tuši, jinde pouze sken v tužce....Škoda! Neboť dokončené kresby jsou na vysoké úrovni.

Provedené citace i soupisy literatury jsou dostatečné.

Práce dělaná a dokončovaná ve spěchu. Takto bych shrnul můj dojem. Nelze říci, že by byla špatná, obsahově chybná či jinak zavádějící. Zasloužila by si však lepší vypracování. Zasloužil by si ho i materiál, který byl výzkumem získán. Pokud by si autorka někdy přála téma publikovat, doporučuji celkové přepracování a více pečlivosti!

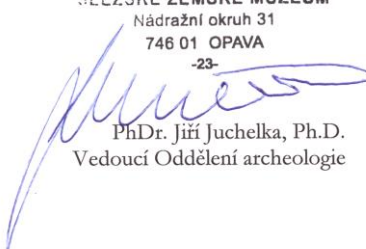
Předložená práce podle mého názoru splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě. Práci navrhuji hodnotit známkou dobře (3)

V Opavě. dne 17. 8. 2023.

podpis

SLEZSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM
Nádražní okruh 31
746 01 OPAVA

-23-

PhDr. Jiří Juchelka, Ph.D.
Vedoucí Oddělení archeologie